

bb 75. horn dezső beszámolója a kubai dolgozók forradalmi szakszervezeti szövetsége kongresszusáról

tr szb hk

1961. december 12.

horn dezső, a szaktanács titkára kedden este a szakszervezetek országos tanácsának székházában beszámolt a kubai dolgozók forradalmi szakszervezeti szövetsége 11. kongresszusán járt magyar szakszervezeti küldöttség útjáról és élményeiről és tolmácsolta fidel castro, valamint a kubai szakszervezetek forró üdvözlését a magyar dolgozóknak. ezután kubáról szóló dokumentumfilmet vetítettek le.
/mti/

--

- v é g e -

21.29

-54 -

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1961. december 13.

bb 1. képzőművészeti akadémia, irodalmi színpad az óbudai művelődési otthonokban

i hi/sze szb sr

1961. december 13.

Óbudán évente tízezreknek nyújt szórakozást, munka utáni felüdülést a környék két nagyobb kulturális intézménye, a józsef attila művelődési ház és a békásmegyeri makszim gorkij művelődési otthon. a tanács kezelése alatt álló két intézményt évről-évre tervszerűen fejlesztik. a józsef attila művelődési háznak legutóbb rádiót, fotókat és egyéb berendezési tárgyakat vásároltak, s néhány hete a vendéglátóipari vállalat támogatásával kisvendéglő nyílt az otthonban. szabadtéri színpadának moziját szélesvásznúvá alakították át. a művelődési ház programja igen változatos. otthont ad a társadalomtudományi és a képzőművészeti akadémia előadássorozatának, ezenkívül itt tartják a kisz két ifjúsági akadémiaját, a szülők akadémiaját és egy földrajzi előadássorozatot. a művelődési ház rendezvényeit az idén mintegy huszezren látogatták.

a makszim gorkij művelődési otthon, amelyet községfejlesztési keretből most korszerűsít a tanács, a békásmegyeri fiatalok részére ifjúsági akadémiaát szervezett, az óbudai asszonyok közül pedig sokan keresik fel a nők iskoláját. a két intézmény a központja az egyre jobban fellendülő szakköri munkának is. ebben az évben több olyan ifjúsági szakkör kezdte meg működését, amely jól segíti az iskolákban folyó gyakorlati oktatást. ilyenek például a kémiai, biológiai, földrajzi és számtan-szakkörök. klubszerű keretek között működő csoportok is alakultak, legutóbb a gyermek-zenebarátok körének mintájára létrejött a felnőtt zenebarátok klubja, csaknem száz fővel. új együttes az irodalmi színpad is, amelynek 24 fiatal tagja sikerrel szerepel a kerület politikai és társadalmi ünnepein.

a két kulturális intézménnyel kapcsolatban csupán egy gondja van a tanácsnak: mint Óbuda lakóházainak nagyrésze, úgy ez a két épület is igen régi, teljes felújítási költségei azonban olyan nagyok lennének, hogy vitatható: érdemes-e ezekbe az öreg épületekbe nagyobb összeget befektetni. a tanács elképzelése az, hogy műszakilag vizsgálják felül a józsef attila művelődési házat, s annak alapján döntenek az intézmény további sorsáról. /mti/

--

- 1 -

bb 75. horn dezső beszámolója a kubai dolgozók forradalmi szakszervezeti szövetsége kongresszusáról

tr szb hk

1961. december 12.

horn dezső, a szaktanács titkára kedden este a szakszervezetek országos tanácsának székházában beszámolt a kubai dolgozók forradalmi szakszervezeti szövetsége 11. kongresszusán járt magyar szakszervezeti küldöttség útjáról és élményeiről és tolmácsolta fidel castro, valamint a kubai szakszervezetek forró üdvözlését a magyar dolgozóknak, ezután kubáról szóló dokumentumfilmet vetítettek le.
/mti/

--
- v e g e -

21.29

-54 -

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1961. december 13.

bb 1. képzőművészeti akadémia, irodalmi színpad az óbudai művelődési otthonokban

i hi/sze szb sr

1961. december 13.

Óbudán évente tizezreknek nyújt szórakozást, munka utáni felüdülést a környék két nagyobb kulturális intézménye, a józsef attila művelődési ház és a békásmegyeri makszim gorkij művelődési otthon. a tanács kezelése alatt álló két intézményt évről-évre tervszerűen fejlesztik. a józsef attila művelődési háznak legutóbb rádiót, fotókat és egyéb berendezési tárgyakat vásároltak, s néhány hete a vendéglátóipari vállalat támogatásával kisvendéglő nyílt az otthonban. szabadtéri színpadának moziját szélesvásznúvá alakították át, a művelődési ház programja igen változatos, otthont ad a társadalomtudományi és a képzőművészeti akadémia előadássorozatának, ezenkívül itt tartják a kisz két ifjúsági akadémiaját, a szülők akadémiaját és egy földrajzi előadássorozatot. a művelődési ház rendezvényeit az idén mintegy huszezen látogatták.

a makszim gorkij művelődési otthon, amelyet községfejlesztési keretből most korszerűsít a tanács, a békásmegyeri fiatalok részére ifjúsági akadémia szervezett, az óbudai asszonyok közül pedig sokan keresik fel a nők iskoláját. a két intézmény a központja az egyre jobban fellendülő szakköri munkának is. ebben az évben több olyan ifjúsági szakkör kezdte meg működését, amely jól segíti az iskolákban folyó gyakorlati oktatást. ilyenek például a kémiai, biológiai, földrajzi és számtan-szakkörök. klubszerű keretek között működő csoportok is alakultak, legutóbb a gyermek-zenebarátok körének mintájára létrejött a felnőtt zenebarátok klubja, csaknem száz fővel. új együttes az irodalmi színpad is, amelynek 24 fiatal tagja sikerrel szerepel a kerület politikai és társadalmi ünnepein.

a két kulturális intézménnyel kapcsolatban csupán egy gondja van a tanácsnak: az óbuda lakóházainak nagy része, úgy ez a két épület is igen rossz teljes felújítási költségei azonban olyan nagyok lennének, hogy vitatható: érdemes-e ezekbe az öreg épületekbe nagyobb összeget befektetni. a tanács elképzelése az, hogy műszakilag vizsgálják felül a józsef attila művelődési házat, s annak alapján döntenek az intézmény további sorsáról. /mti/

--
- 1 -

bb 3. fonott bőr férfi félcipők, pantonett-szandálok és japánsar-
ku női lábbelik az 1962. évi cipőujdonságok között - negyven új
modellt rendelt a kereskedelem

1 ta/sze szb szf

1961. december 13.

a cipőboltok kirakataiban nemrég jelentek meg a téli lábbelik,
a hócipők szezonja pedig még csak ezután következik, az ipar és a
kereskedelem azonban már a jövő évi cipőujdonságok kollekcióját
állítja össze. a cipőbolt kiskereskedelmi vállalat illetékesei
elmondták, hogy jövőre körülbelül negyven új modellel bővíti a vá-
laszték. több olyan lábbeli kerül forgalomba, amelyet eddig az
állami kereskedelem nem árusított. a férfiak részére például a
komlói helyilipari vállalat divatos fazonú fonottbőr szandálokat
és félcipőket gyárt kétféle változatban, gömbölyű és hegyes
orral porózus gumitalppal. ujdonságnak számít a nyárra forgalomba
kerülő pantonett szandál is. a pantonett nevet azért kapta, mert
csupán egy pánt rögzíti a lábhoz.

a női cipők választéka is bővíti. tavaly igen nagy sikere volt
a nyitott női sarunak, ezért 1962-ben többféle változatban gyárt-
ják majd. a hagyományos bőrszíneken kívül készül arany és ezüst
szinben is, lapos és emelt sarokkal. ugyancsak ujdonságnak számí-
tanak a japánsarok női papucsok, ezekből többtízrezt gyárt jövő-
re az ipar. a kereskedelem tájékoztatása szerint a mechanikai cipő-
ipar jövőre a textilcipőkből is többet állít elő. újabb alapanya-
gokból modernebb fazonok készülnek. a gyermekeknek is tartogat
ujdonságot a kereskedelem tavaszra. a fájós lábú 2-8 éves gyerme-
keknek olyan magassáru lábbelit árusítanak, amely egyesíti a
szandál és a cipő előnyös tulajdonságait. a cipők fejrésze lyuggatott,
szellős lesz, a bokát viszont szorosan tartja.

a tavaszi és a nyári cipőujdonságok sorozatgyártása rövidesen
megkezdődik és a tervek szerint márciusra, áprilisra az első szállit-
mányok megérkeznek a kereskedelem raktáraiba. /mtl/

--

- 2 -

La

bb 2. az első magyar kommunista költő hagyatéka az akadémiai könyv-
tárban

1 ms/gk szb sr

1961. december 13.

a magyar tudományos akadémia könyvtára értékes hagyatékkal gya-
rapodott. komját aladár hitvesének és bátyjának ajándékaént a könyv-
tár kéziratárába került az első magyar kommunista költőnek a család
birtokában volt hagyatéka. a gazdag dokumentumanyag legértékesebb
része a költő kézíratai. a diákkori próbálkozásokon kívül több,
az emigrációban írt verskézirat is a könyvtárba került. a verseken
kívül a könyvtár tulajdonába került komját aladárnak szüleihez és
bátyjához írott több levele is. a család átadta azoknak a külföldi
folyóiratoknak a példányait is, amelyekben komját aladár versei
megjelentek.

a magyar tudományos akadémia könyvtára szeretné teljessé tenni
komját aladár hagyatékának gyűjteményét. ezért érdeklődéssel fogad
minden olyan bejelentést, amely elősegíti a hagyatékon kívül talál-
ható kéziratok vagy a költő tevékenységére vonatkozó egyéb dokumen-
tumok felkutatását. /mtl/

--

bb 4. gyorsítják a postai küldemények kézbesítését - „nyugdíjba,
mennek a lovas postakocsik - csomagszállítás légiúton

1 kf/kf szb vg

1961. december 13.

az öt éves terv időszakában a csomag és a levélforgalomban éven-
ként 10-12 százalékos növekedésre számítanak. hogyan oldja meg a
posta a bővülő feladatokat? erről dr. buza mártonné postavezérigaz-
gatóhelyettes tájékoztatta az mti munkatársát.

a nagyobb feladatok végrehajtását a következő években 230 mil-
lió forint beruházás segíti. ezt az összeget a legsürgősebb problé-
mák megoldására használják fel. egyik legjelentősebb beruházás a
9. kerületi felvevő- és kézbesítő postahivatal lesz, amely előrelát-
hatólag 1965-ben készül el. a nagykiterjedésű kerület ugyanis igen
elhanyagolt a postai szolgáltatások szempontjából. nagyobb posta-
hivatala nincs, a levelekkel és a csomagokkal a keleti pályaudvar
postahivatalából járnak ki a postások.
/folyt.köv./

- 3 -

La

bb 4. /gyorsítják a postai... folyt./- szb

ugyanakkor ebben a kerületben terebélyesedik az új józsef attila telep, amelynek szintén nagy a postai igénye. az új postahivatal nemcsak a ferencváros problémáját oldja meg, hanem jelentősen segít a déli peremkerületek, például Lágymányos, csepel postai helyzetén. fejlődik a meglévő budapesti hálózat is. átépítik, bővítik többek között a szent István körúti és a nagy sándor utcai postahivatalt, pestimréni pedig felújítják a kézbesítő hivatalt. vidéken, mintegy 15 millió forintos költséggel, a debreceni pályaudvaron a barakkok helyett modern postahivatalt építenek, amely alkalmas lesz a nagy átmenő forgalom zavartalan lebonyolítására. várpalotán a város fejlődésével hat-hét százalékkal nőtt a posta forgalma. ezért bővíteni kell a központot, a távbeszélőhálózatot. a nagyobb feladatokhoz a szénbányászati tröszt és a nehézipari minisztérium közvetlen anyagi hozzájárulásával korszerű postahivatalt építenek. nem feledeznek meg a kisebb postahivatalokról sem. a fővárosban és vidéken évenként 30-40 postahivatalt bővítenek, korszerűsíteneik.

a posta öt éves terve a forgalom gyorsítására is előír néhány feladatot. a várakozások és a torlódások elkerülésére például fokozzák a postahivatalok gépesítését. el akarják érni, hogy a fűrésztő, hosszadalmas számolási munkákat minden nagyobb hivatalban gépekkel végezhessek. budapesten és a nagyobb vidéki városokban és üdülőhelyeken újabb levelezőlap árusító automatákat szerelnek fel, jövőre például számszerint kilencvenet. ugyancsak gépesítik a szállítást. a tervek szerint a következő években „nyugdíjba”, küldik az utolsó lovas postakocsit is. helyettük az autóközlekedési vállalatokkal, menetrendszerű mávaut járatokkal bonyolítják le a forgalmat. helyi kisebb szállításokra pedig „teher”, motorkerékpárokat állítanak forgalomba. külföldi légiforgalmi társaságokkal folytatott tárgyalások alapján - a levelekhez hasonlóan - légiúton is szállítanak majd csomagokat. /mti/

--

- 4 -

bb 5. tizennyolcezer idős tagról gondoskodnak szolnok megye termelőszövetkezetei

vid so/sze szb bs

1961. december 13.

szolnok megye termelőszövetkezeteiben 18.000 nyugdíj jogosult és csökkent munkaképességű idős tagról gondoskodnak. a szövetkezetek öregei a nyugdíjon és járulékon kívül a termelőszövetkezetektől különböző természetbeni juttatásokat is kapnak. a csépai új barázda termelőszövetkezet a háztáji föld kimérésén túl szénrel, tüzfával is segíti az idősöket és több mint 34.000 forintot tartalékolnak számukra. a csépai alkotmány termelőszövetkezetben az idős tagoknak adott 800 négyszögöl területet a termelőszövetkezet műveli meg és az idős tagok, valamint családtagjaik személyenként 250 kiló kenyérgabonát kapnak. a tomajmonostori petőfi termelőszövetkezetben évenként egy-egy malacot is kapnak az idős családok. /mti/

--

bb 6. a 350 mezőgazdasági tanuló közül 244 leány a hajdúsági termelőszövetkezetekben

vid ká/j szb ká

1961. december 13.

a hajdu-bihar megyei termelőszövetkezetek ez évben 350 mezőgazdasági tanulót szerződtettek, akik 16 szakmában sajátítják el a szükséges ismereteket. a legtöbb tanulót a baromfitenyésztésben szerződtették, míg a keleti főcsatorna mentén sok fiatal szerez szakmunkás-bizonyítványt öntözésből és zöldségtermesztésből. e szakmák iránt elsősorban a fiatal lányok érdeklődnek. a leszerződtetett 350 mezőgazdasági tanuló közül 244 leány, akik közül 138-an baromfitenyésztési, 53-an pedig zöldségtermesztési szakmunkás-bizonyítványt kívánnak szerezni. a tanulók 3 hónapos, bentlakásos továbbképzése december elején kezdődött. /mti/

--

- 5 -

bb 7. a shakespeare sorozat 7. kötete is megjelenik

1 v/tm/m/sr

1961. december 13.

az európa könyvkiadó - azoknak, az olvasóknak a kívánságára, akik az 1955-ben napvilágot látott hat kötetes shakespeare-sorozatot megvásárolták "megjelent" shakespeare összes műveinek 7. kötetét. az új sorozat utolsó kötete shakespeare szonettjeit tartalmazza. a kötet - amelyből elegendő példányt bocsátanak közre, hogy a régi sorozat tulajdonosai kiegészíthessék az összes műveket - előreláthatólag 1962 első negyedében kerül a könyvesboltokba.
/mti/

bb 8. táppénz-csaló tolvaj - két és fél évi börtönre ítélték

1 bc/hné/-m/sr

1961. december 13.

kun ferenc, budapesti lakos három alkalommal meghamisította az orvos által kiállított beteglapokat, s így akart táppénzt felvenni munkahelyén. a hamisítást észrevették, s a kifizetést megtagadták. kun ferenc más bűncselekmények elkövetésével is igyekezett pénzre szert tenni. több alkalommal a vonaton a gyanuttalan utasoktól lopott, munkahelyének öltözőjében pedig dolgozó társait károsította meg. a lopott holmikat a bennük talált személyi igazolvánnyal értékesítette.

a fővárosi bíróság a sorozatos bűncselekményekért jogerősen két évi és hat hónapi börtönre ítélte kun ferencet, s elrendelte a vele szemben korábban hozott három hónapi felfüggesztett börtönbüntetés végrehajtását.
/mti/

8,00

- 6 -

bb 9. kisebb sulyu sarokacél, szén helyett olaj, kevesebb import kokszt az ózdi kohászati üzemek jövő évi műszaki fejlesztési tervében

vid/szf/m/te

1961. december 13.

az ózdi kohászati üzemekben elkészült a jövő évi gyártmányfejlesztést a korszerűbb technológiai eljárásokat, valamint a kísérleti és kutatási feladatokat tartalmazó előzetes műszaki fejlesztési tervezet. sok feladatot sorol fel a terv. így például az egyik igen keresett és nagy mennyiségben gyártott hengerelt acélfajtát, a 140-es sarokacélt a jövő évben könnyített kivitelben akarják előállítani. a kipróbálásra kerülő gyártási módszerrel ez a termék körülbelül husz százalékkal lesz könnyebb, s ezzel a felhasználóipar, végső fokon pedig a népgazdaság is számottevő előnyhöz jut. a nagyolvasztóműnél az import kokszt felhasználásának csökkentésére - bevezetik a kohón kívüli kéntelenítést, amit az üstben levő nyersvasba szórt mézporral akarnak elérni. tervbe vették kohójárat javítására a fuvólevegő oxigénes dustását, a martin-kemencék teljesítménynövelésére az oxigénes acélgyártás technológiájának kidolgozását. a gyári szállítás olcsóbbá tételére kísérleteznek a mozdonyoknak szén helyett olajjal való üzemeltetésével. ezzel nemcsak a nehéz fizikai munkát könnyítik, hanem a tüzelőanyag költségét mintegy 5-10 százalékkal csökkentik. a hengerűregek módosításával az iparvasuti sínek hengertelését akarják jelentősen termelékenyebbé tenni. úgy számítják, hogy az új hengertelési eljárással óránként csaknem egy tonnával növelhetik majd a hengersor termelését. különféle ülepítő-eljárások, szűrőberendezések beállításával megoldást keresnek a gyári ipari víz megtisztítására, olajtalánítására is.

a programba állított mintegy husz műszaki fejlesztési terv megvalósítására tízmillió forintot irányoztak elő.
/mti/

10,20

- 7 -

bb 30. összegyűjtik győr-sopron megye ipari műemlékeit

vid/te/m

1961. december 13.

a győr-sopron megyei műemlékvédelmi albizottság legutóbbi ülésén úgy határozott, indítványozza a megyei tanács végrehajtó-bizottságának és az országos műemléki felügyelőségnek, hogy alapítsanak győrről ipari muzeumot, közölték, hogy erre a célra a széchenyi téri xantus jános muzeum melletti épületet, a régi városházát tartanák alkalmasnak.

a javaslat indokolása szerint az ország harmadik legnagyobb ipari központjában, győrről, különleges jelentősége lenne az ipari muzeumnak. nem egy száz évesnél idősebb gyár van a megyében, mint például a mosonmagyaróvári mezőgazdasági gépgyár, vagy a győri növényolajipari vállalat és a mai győri kisalföldi gépgyár, amelynek elődje, az 1845-ben alapított stádel-féle gépgyár, annak idején már gőzgépeket is készített. igen sajnálatos eset, hogy egy ilyen 1870-ben készített gőzgépet a hulladéktelepre vittek, ahonnan olvasztókemencébe került. ha ipari muzeum lenne, ezeket az emlékeket megmenthetnék. a műemléki albizottság máris felkérte az összes gyárakat, gyűjtsék össze és bocsássák a birtokukban levő ipari műemlékeket a létesítendő ipari muzeum rendelkezésére.

kecskeméthy istván, a megyei tanács végrehajtóbizottságának elnökhelyettese kijelentette, hogy a műemléki albizottság javaslata számíthat a megyei tanács támogatására.

/mti/

...-

bb 12. kilencezer felnőtt tanul bács megyében

vid/fm/ke/m/fm

1961. december 13.

bács megyében az idei tanévben több mint 9.000 felnőtt tanul. az általános iskola hetedik-nyolcadik osztályába 850-en járnak. a legtöbben a mezőgazdasági jellegű szakiskolákat látogatják. 3.500-an járnak az általános gimnáziumok levelezési tagozatára is. a középiskolák felnőtt tanulóinak nagy százaléka falusi.

/mti/

...-

8. 10

- 8 -

10¹²

bb 10. az acélöntő - és csőgyár 230 dolgozójának összefogása a szilikózis leküzdésére: elkészült a gyár acél szemcsés öntvény-tisztító berendezése

1 st/ tr/m/vg

1961. december 13.

az acélöntő- és csőgyárban a felszabadulás óta mintegy 12 millió forintot költöttek a munkafeltételek javítására. a munkakörülmények azonban hosszú ideig mégsem voltak kifogástalanok, mert az acélöntvényeket éveken keresztül az egészségre ártalmas kvarchomokkal tisztították. a homokszemcsék ellen oldalmat nyújtó védőöltözeteket nem szívesen viselték a dolgozók, korszerűbb öntvénytisztító berendezéseket pedig helyszűke miatt nem szerelhettek fel az öntődében. a problémát társadalmi összefogással mégis megoldották.

a szakszervezet kezdeményezésére mozgalom indult olyan öntvénytisztító létrehozására, ahol a berendezések egy részét a föld alatt helyezhetik el. a szerkesztési osztály munkatársai különleges szerkezetet konstruáltak, amely homok helyett az acélszemcsék tömegét zudítja az öntvényre, s így az öntvény felületét simára tisztítja. az új módszerhez, földbesültyesztett kabint, szállítószalagokat és több egyéb berendezést kellett építeni, s a munkához valamennyi műhely, sőt a gyár számos nyugdíjasa is felajánlotta segítségét. az elsők között a szocialista címért versenyző brigádok, sziráki sándor és kutri pál csoportjai csatlakoztak a mozgalomhoz, azóta 230-an kapcsolódtak be az építkezésbe és a dolgozók 8 ezer órával társadalmi munkájával most elkészült az értékes új acélszemcsés tisztítóberendezés.

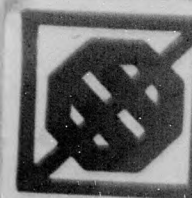
az „acélzuhany”, próbái már megtörténtek, az átvételről szóló iratokat is kitöltötték már. néhány napon belül működésbe lép az új berendezés, s eleinte az öntvényeknek mintegy 50-60 százalékat, fél éven belül már valamennyi acélöntvényt a kvarchomok helyett acélszemcsékkel tisztítják.

/mti/

...-

- 9 -

8. 17
9¹⁰

bb 11. ez évben 20 millió forint értékű árut adott a népgazdaságnak az eleki Lenin termelőszövetkezet

vid/ká/j/m

1961. december 13.

a 8600 holdas eleki Lenin termelőszövetkezetben szép eredményeket hozott a nagyüzemi gazdálkodás. a mélyen művelt talajon a szárazság ellenére 30 mázsán felüli átlagtermet adott a kukorica, de akad: 45-50 mázsás átlaggal fizető ábla is. jól termett a cukorrépa, a kender és más növényfélések, s a fejlett állattenyésztés szintén várakozáson felüli bevételt hozott. a szövetkezet az idén több mint 20 millió forint értékű húst, zsírt, zöltségfélét, kenyérgabonát és egyéb terményt adott a népgazdaságnak. csupán búzából 115 vagonnal szállítottak az állami magtárakba, cukorrépából 830 vagonnal, napraforgóból 15 vagonnal értékesítettek. a korábbi években feleannyi termény, illetve állati termék sem került fogyasztásra ebből a békés megyei faluból. ugyanakkor az eleki gazdáknak is van mit aprítaniuk a tejbe: újig elegendő kenyérnekvalóval rendelkeznek, minden háztáji portán 2-3 saját vágásra szánt hizót és sok baromfit tartanak.

/mti/

bb 13. teljesítik az ifjúság a szocializmusért mozgalom követelményeit a vasi fiatalok

vid/fm/ke/m/fm

1961. december 13.

vas megyében több ezer fiatal vesz részt az ifjúság a szocializmusért mozgalomban. csehminszenten ifjúsági klubot, nádasdon sportpályát és öltözőt létesítenek társadalmi munkában. katófán a tsz-majornhoz vezető bekötőutat javították meg és az iskolaépítésnél segédkeztek. szeményén vasárnaponként rétet és legelőt javítottak. taródházán a falu valamennyi kiszistája részt vesz az ezüstkalászos tanfolyam előadásain.

/mti/

- 10 -

8.25

10.

bb 14. elkészül exportra az első automata célgépsor - jelentősen növekszik a munkaigényesebb gyártmányok aránya - üzembehelyezik az elektromos csőhegesztőt és a hideg szalaghengerművet - konferenciákon vitatták meg a jövő év fő tennivalóit a csepel művek műszaki vezetői

i tó/sze/m/vg

1961. december 13.

a csepel vas- és fémművekben negyedévenként konferenciákon értékelik a műszaki vezetők a megtett utat és jelölik ki a következő időszak legfontosabb tennivalóit. az idei utolsó műszaki konferenciáról. Kovács István műszaki igazgató a következő tájékoztatást adta:

az idei terv teljesítésén túl mindinkább előtérbe kerül a jövő évi munka. az 1962-es terv számai még nem véglegesek, bizonyos finomítások, kisebb módosítások történhetnek. ismert adatok szerint a csepel művek kohászati vállalatai az ideinél mintegy két és fél-három, gépgyártó vállalatai pedig körülbelül 2.6 százalékkal termelnek többet jövőre. kialakultak már a gépgyártó vállalatok termelékenységi és önköltségi tervszámai is, amelyek szerint ezeknél a vállalatoknál jövőre 8 százalékkal kell növekednie a termelékenységnek és 1.6 százalékkal csökkennie az önköltségeknek. a felkészülést hátráltatja, hogy még nem alakultak ki a kohászati vállalatok termelékenységi és önköltségi tervszámai.

- a hiányosságok ellenére is elmondható, hogy a műszaki vezetők nagy felelősségtudattal készülnek az új feladatokra. új feladatokról van szó, mert csepel jelentősen kiveszi részét a kohó- és gépipar gyártmánystruktúrájának javításából. jelentős változásnak számít, hogy mindinkább előtérbe kerül a színes-fémkohászat fejlesztése, a gépgyártó vállalatok pedig jelentősen növelik a munkaigényes gyártmányok arányát. példaként említhető, hogy a szerszámgépgyár termelése forint-értékben nem növekszik lényegesen, ezzel szemben azonban normaóra-igényben mintegy tíz százalékos növekedés. ez onnan adódik például, hogy a gyárnak már jövőre el kell készítenie exportra az első automata célgépsort.

/folyt.köv./

8.35

10⁰⁵

- 11 -

bb 14. /elkészült exportra ... 1. felyt./ m

ez igen fontos témaként szerepelt a szerszám-gépgyári műszaki konferencián. jelentős változás az is, hogy a fiatal csepelei transzformátorgyár betép az exportáló vállalatok sorába, mert gyártmányai elérték a nemzetközi követelményeknek megfelelő színvonalat. a kohászati vállalatok közül a csőgyárnak az ideihez képest 10.000 tonnával kell növelnie a melegen hengerelt cső gyártását és 9.000 tonnára a hidegen vont cső mennyiségét.

- szó esett a műszaki konferenciákon a berundázásokról és a minőség javítására irányuló intézkedésekről is. igen jelentős a csepelei művek életében, hogy jövőre üzembe helyezik az új elektromos csőhegesztő üzemét és a hideg szalaghenger-művet. a minőség javítására működésbe lép az acételemező automata és az elektronmikroszkóp-laboratórium. kutatólaboratóriumot rendeznek be a híradástechnikai alapanyagok korszerűsítésére. ez a laboratórium lehetővé teszi a híradástechnika és a műszeripar részére kismennyiségű, különleges minőségű anyagok előállítását.

- a műszaki konferenciák után termelési tanácskozásokon a dolgozók is megvitájták a legfontosabb tennivalókat.
/mti/

bb 17. a heidenauai kórus ajándéka az öttevényi kórusnak

vid/fm/ke/m/fm

1961. december 13.

a bartók béla nemzetközi dalosversenyen szoros barátság alakult ki az ndk-beli heidenauai és az öttevényi kórus között. azóta leveleznek egymással, beszámolnak terveikről és szerepléseikről. az öttevényi kórus tagjainak a nemzetközi dalosversenyen megtetszett a német kórus rumbala című műsorszámára és kérték, hogy a spanyol munkásmozgalmi dal költőjét küldjék el nekik. ludvig müller, a német kórus vezetője elküldte csányi miklósnak, az öttevényi kórus vezetőjének a költőt s az öttevényiek megkezdték a mű betanulását. a 90 tagú öttevényi kórus még a télen előadja a rumbala-t.
/mti/

- 12 -

8.45

10.⁴⁰

bb 18. zárszámadóra készült az ország első iskolai galambtenyésztő egyesülete

vid fm/ke vm fm

1961. december 13.

fenyvesi jászai a kisterenyei általános iskola igazgatója már régebben foglalkozik galambtenyésztéssel s a gyerekek érdeklődését is felkeltette a galambtenyésztés iránt. egy-egy kimagasló teljesítményt szerzett és tanulmányi előmenetelt például időnként galambpárral jutalmazott. így aztán egyre több galambduc lett a bányászok udvaraiban. sőt egy évvel ezelőtti az uttörők nevelőikkal együtt, iskolai galambtenyésztő egyesületet alakítottak, amely az ország első galambtenyésztő diákköre. az uttörők egyesületének már 300 galambja van, pedig évközben többszázat eladtak továbbtenyésztésre, vagy fogyasztásra.

jászberényben most alakul iskolai galambtenyésztő egyesület s a jászberényi diákoknak is több galambpárat küldtek a kisterenyiek.

a kisterenyei uttörők galambtenyésztő egyesületének tagjai jövőre résztvesznek az országos kiállításokon. hus, bukó és postagalambjaik száma jövőre már ezer fölé emelkedik. az épülő új iskolához már kisállattenyésztő telep is készül, ahol a galambtenyésztésen kívül baromfi-és nyulatenyésztéssel is foglalkoznak majd a diákok. barkácsoló műhelyt is szerveztek az iskola részére, ahol a galambtetőket, galambducokat készítik el az uttörők. most készülnek egy éves működésük zárszámadó közgyűlésére./mti/

bb 29. új gyógypedagógiai iskola épül győrött

vid fm/ke vm fm

1961. december 13.

győrött földszintes régi épületben működött eddig a gyógypedagógiai iskola. a városi tanács most három hektárnyi területet jelölt ki egy új gyógypedagógiai iskola számára győrszabadhegyen, ahol jövő ősszel már megkezdődhet a tanítás - egyelőre 100 gyermek részére. a két-és fél millió forintos költséggel épülő gyógypedagógiai iskolát később bővítik, diákotthoni is építenek melléje és így pár év múlva már 300 gyermeket tudnak elhelyezni./mti/

8.59

- 13 -

bb 23. egy zalai falu alakuló élete: három év alatt minden harmadik portán motorkerékpár

vid fm/ke vm fm

1961. december 13.

a termelészövetkezeti mozgalom, a közös gazdálkodás 2-3 év alatt jelentős változást hozott a zalai falvak életében. erről tájékoztatja az mti munkatársát kereszturi józsef, a kustányi zalavölgye termelészövetkezet elnöke:

- még tíz évvel ezelőtt is mindenki azon volt, hogy egy darab földdel megtoldja gazdaságát, de azzal nem sokat törődhetett, milyen házban lakik, vagy milyen ruhában jár. három éve gazdálkodik közösen a község parasztsága. ez a három év külsőre is megváltoztatta a falut. ez alatt 15 új ház épült és a falu 130 családjából közül körülbelül 25-en bővítették házukat szobával, előszobával, vagy éppen fürdőszobával. az egész faluban mindössze két háznál nincs rádió. minden harmadik portán van motorkerékpár. az agyagos szobákat padlóztatják. községünk dolgozóinak legalább harmadrésze cserélte ki a régi családi butorokat modern, új butorral s szőnyegekkel, festményekkel díszítik lakásukat. tsz-tagságunk ez évi átlagjövedelme néhány forint híján huszezer forint lesz, kétezer forinttal több a múlt évinél. a községi tanáccsal közösen klubot rendezünk be, ahol művelődhetnek, szórakozhatnak községünk dolgozói.

a kustányihoz hasonló község már szép számmal van zalában. 72 ezüstkalászos tanfolyam 21 termelészövetkezeti akadémia működik a megyében. a falusi klubok szám a az év végéig meghaladja a 70-et. a fejlettebb gazdálkodás, a magasabb paraszti jövedelem első hajtásai az összefogás első gyümölcsei ezek, amelyek a falu népének gazdasági és kulturális felemelkedéséhez viszik el a termelészövetkezetek dolgozóit./mti/

bb 27. középkori kórház alapjait találták meg pécssett

vid fm/ke vm fm

1961. december 13.

a pécsi kossuth lajos utca sortatarozásakor a város történetére vonatkozó kutatásokat is folytatnak. dr. vörös márton tudományos kutató és fetter Antal, a pécsi tervező vállalat munkatársa a középkori Magyarország egyik legnagyobb kórházának számító intézmény alapjait találták meg a kossuth lajos utcai liceumi templom altemplomának megbontásával.
/folyt.köv./

- 14 -

/bb 27. középkori.....1.folyt./vm

a kórházat a tizenegyedik-tizenkettedik században építették azzal a feladattal, hogy az 1096, 1147 és 1189-es évek kereszteshadjárait nyomán Magyarországon - különösen Baranyában - széleskörben elterjedt leprajárvány betegeit elkülönítsék. a kórház egészen 1543-ig pécs török megszállásáig működött. felmerült az a gondolat, hogy az altemplomban pécs középkori történetét ismertető múzeumot létesítsenek./mti/

- . -

bb 20. termelészövetkezeti gépek segítenek a dunaujvárosi hideghengermű építésében - alaptalaj erősítés cementtel, tárcsával és boronával

vid szf/te vm

1961. december 13.

a dunaujvárosi hideghengermű gáztüzelésű harangkemencéinek alapozásánál a régi feltöltött talajt ki kellett cserélni. a haranglemezek helyén körülbelül 120 méter hosszú és 20 méter széles területen 3,2 méter mélységig kitermelték a régi töltött talajt, helyébe dömperekkel új földet hordanak. az új földet tizenhat centiméteres rétegben terítik el a gödör fenekén és cementtel szórják be, hogy szilárd rétegre építhessék a kemencealapot. galló tiber főépítésvezető ujitása szerint tárcsával és szöges boronával keverik a cementet a földbe. az építők a dunaujvárossal szomszédos kisapostagi napsugár termelészövetkezettől - amelyet ők patronálnak - kaptak kölcsön tárcsát és boronát a cement bekeveréséhez. a cementtel meghintett földréteg leterítése után a labdarugópálya nagyságu gödörben megindul a traktor előbb a tárcsával, utána fogas boronával. végül uthengerrel tömörítik a cementtel szilárdított talajt.

az alaptalaj szilárdítás körülbelül két hétig tart, féteannyi ideig, mintha a régi módszerrel, sok fizikai munkával, kezi erővel végezték volna./mti/

- . -

- 15 -

10¹⁴
10²⁵

9.10
10²⁵

bb 15. új gépek, új gyártmányok a zuglói kötöttárugyárban - színes dombormintás jersey készül

i sz/sze/m/vg

1961. december 13.

már hosszú évek óta tartja magát a kötött ruhák, a jersey divatja, s ez a gyakran változó női öltözködésnek ritkaságszámba megy. megkedvelték ugyan a kötött gyapjú ruhákat nemcsak a nők, hanem a férfiak is, akik a pulóveren, ingen és ingkabáton kívül szívesen viselik a jersey zakót. a divat irányítói azért mégis előhozakodtak valami újjal, a mintás kötésű domborhatású jerseyvel. a zuglói kötöttárugyárban most helyezték üzembe azt az új körkötőgépet, amelyen már mintás, úgynevezett jacquard jerseyt is készítenek. ezzel az automatagéppel a többinél 25 százalékkal termelékenyebben dolgozhatnak és köthetnek vele a két oldalán más-más színű, vagyis fregoli, valamint esterházy-kockás, apró-pepita, és törökös mintás jerseyt is. az új gépen készülő kötszövött kelme kevésbé változtatja formáját, mert nyulásgátló szálak húzhatók a szemek közé, s ezért eleget tudnak tenni annak a kérésnek is, hogy jobb minőségű kötött hosszunadrágot gyártsanak a gyermekeknek. először is ehhez látnak hozzá - egyelőre 14.000-et rendelt a kereskedelem, - utána készítenek gyermekpulóvereket, divat os női ruhaanyagokat is. a gyár összesen hét ilyen korszerű jacquard körkötőgépet kap újabb négy még ebben az évben megérkezik.

/mti/

bb 16. évente 6 millió tonna kukoricaszár terem az országban - hogyan használhatjuk fel legcélszerűbben az értékes szerves anyagot?

vid/ká/j/m

1961. december 13.

a kukoricaszár felhasználásának lehetőségeivel a keszthelyi mezőgazdasági akadémia kutatói az elmúlt két évben behatóan foglalkoztak. a szakemberek megállapították, hogy a hazánkban termelt kukorica szárának súlya évente meghaladja a 6 millió tonnát, s ennek a hatalmas tömegű, értékes szervesanyag sorsát nem nézhetik közömbösen a gazdaságok vezetői. hasznosítására háromféle lehetőség is kínálkozik: felhasználható takarmányként -, siló-alapanyagként -, almózisra és közvetlenül műtrágyázásra.

/folyt.köv./
9.43

- 16 -

1/02

bb 16. /évente 6 millió ... 1. folyt./ m

a kukoricaszár, répaszelettel és melasszal együtt besilózva, jóminőségű és olcsó takarmány, keményítőértékben jobb a zabos búkkönyvénél is. a szervesanyagban, humuszban szegény alföldjeink is igénylik a kukoricaszárát, ezért eltűzelnéni semmiképpen sem szabad. a talajerőgazdálkodás szempontjából rendkívül fontos kukoricaszárát úgy kell ősszel alászántani, hogy a növény esonkjai ne maradjanak a felszínen, mert üregessé teszik a talajt, az el nem korhadt szármaradványok gátolják a tavaszi talajmunkákat és a növényápolást. a kukoricaszárát célszerű silótöltő gépekkel és átalakított kombájnokkal felaprítani és közvetlenül levágás után, minél korábban a földbe szántani. a talajerővisszapótlási kísérletek szerint 30 mázsa kukoricaszár 2 mázsa pétisóval együtt ugyanolyan utótermést eredményezett, mint 160 mázsa érett istállótrágya.

/mti/

bb 22. érdekes feltételezés janus pannonius eredeti nevééről

vid/fm/ke/m/fm

1961. december 13.

dr. tóth istván pécsi tanár régóta kutat, hogy janus pannonius születési helyét és nevét tisztázza. feltételezése szerint janus pannonius eredeti neve kesinczei jános volt, amit több helyen - így a janus pannoniust ábrázoló püspöksüveges - plaketten és csonttérmen - cesinge jánosnak írtak. hasonló névvel illették janus pannoniust célszláv kortársai is: marulics márk dalmát költő kesinac ivánnak, crievics e.l. dalmát költő pedig janus pannonius de kesinac-nak nevezi a költőt. ezt a nevet igazolja a költeményeiben megjelölt helyen, a duna-dráva torkolatának közelében lévő szülőfaluja, az egykori vaikó megye kesicze-ként említett községe is. mindezek alapján dr. tóth istván úgy véli, hogy az egy évszázada csezmiczei családi néven ismert janus pannonius valódi neve kesinczei jános.

/mti/

9.48

- 17 -

41

bb 24. hatszázötven millió forint megtakarítást jelentő találmány a 60-100 éves zsilipek felújítására

vid/hné/m/szf

1961. december 13.

a közép-tiszavidéki vízügyi igazgatóság vezetője, vasadi jános és technikus, sólyom sándor, négy évig dolgozott az árvízvédelmi zsilipek felújításának gazdaságos módszerén. kitaró munkával olyan eljárást kísérleteztek ki, amely az ország területén található - 690 -, felújításra váró zsilip munkálatainál összesen 650 millió forint megtakarítást jelent.

ezen a zsilipek az 1800-as években és a századforduló idején főként téglából, betonból és öntött vasból épültek, a 60-80 nem ritkán 100 éves zsilipek az évtizedek folyamán alaposan megrongálódtak, egy részük szétfagyott, elrepedt és szét tört, úgyhogy ma már nem biztonságosak. a régi zsilipeket eddig előzetesen épített körtöltés védelme alatt, több száz köbméter föld megmozgatásával szétbontották és új zsilipeket építettek helyettük. a két szakember ötlete alapján egyszerű eljárással akár újabb 80-100 évre meghosszabbítható a régi zsilipek élettartama. módszerüket elsőként a lakiteleki szivattyú-telepen próbálták ki. az új eljárás szerint az elrongálódott csőzsilipbe pár centivel kisebb átmérőjű lemezcsövet helyeztek el. a régi és az új cső közötti részbe betont fuvattak és a cső két végét ugyancsak betonnal zárták le. ezzel sokszorosán megerősítették a zsilipkapukat. a módszer tökéletes, a felújítási idő legalább 14 hónappal, a felújítási költség pedig 800.000-1.000.000 forinttal csökken. az eljárásnak a gyorsaságon és az olcsóságon kívül legnagyobb előnye, hogy a zsilipek felett a földet nem kell megmozgatni, megmarad üledett állapotában és így az átépítési idő alatt nem fenyeget árvízveszély.

azoknak a zsilipeknek a védelmére, amelyeknek csőrendszere vasból van, „csőtisztító vakondot”, szerkesztettek. ez elektromos meghajtású csiszolókorong, amely letisztítja a cső belső felületét és rozsdát és kőszénkátrány réteggel vonja be. ezzel a módszerrel a csővek élettartamát több évtizeddel lehet növelni.

az országos vízügyi igazgatóság tervei szerint a nagyjelentőségű találmánnyal felérő újítást megküldik a kgst országainak is.

/mti/

9.55

- 18 -

bb 26. baranyában elkészült a növénytermesztés és állattenyésztés szakosításának terve - a termelőszövetkezetek tervszerű együttműködése lép a kisparaszti szervezetlenség helyébe

vid ká/j vm

1961. december 13.

a mecsek vidékén ez az első őszi, amikor a szántóföldeket teljes egészében a szövetkezetekbe tömörült parasztok művelik. a jövő évi tervek már nem nadrágszij-parcellákra, hanem több ezer holdas gazdaságok tábláira készülnek. a baranyai mezőgazdálkodás szerkezetének alapvető változását elősegíti a növénytermesztés és az állattenyésztés szakosításának terve, amelyet a szakemberek nemrég készítettek el. az őszi szántás-vetés már ezeknek az elveknek megfelelően történik. a második ötéves terv végére a kisparaszti gazdálkodás szervezetlensége helyébe a termelőszövetkezetek tervszerű együttműködése lép a mecsek vidékén. eddig egy-egy falu határában 25-30 féle növényt termeltek, de nem volt ritka az a vidék, ahol mindennel foglalkoztak, ami csak megtermelt azon a tájon. mostantól kezdve arra törekednek, hogy egy vetésszerkezeten belül csak a leginkább bevált 10-15 féle növény kapjon helyet. szakosítják az állattenyésztést és az állattartást is. a fejlődés kétirányú: egyrészt bizonyos munkamegosztás valósul meg a termelőszövetkezetek között, másrészt a gazdaságok a nagyobb termelési feladatok - közös baromfitenyésztés, közös feldolgozás - végrehajtására összefognak. a területi munkaszervezésről fokozatosan átternek az üzemágak szerinti brigádszervezetekre. ennek érdekében növelik a szakképzett brigádvezetők számát és arra törekednek, hogy ezeknek legalább technikusai képzettsége legyen. a gazdaságok profiljának megfelelően átcsoportosítják a gépállományt és megszabják a gépesítés irányát. a szakosítás lehetővé teszi a termelőszövetkezetek számára is a nagyüzemben elengedhetetlen „traktorlépcső”, - a különféle munkákra alkalmas erőgépek sorozatának - kialakítását.

a megyei tanács mezőgazdasági osztálya hamarosan fényképekkel illusztrált füzetet ad ki a termelőszövetkezetek számára, amelyben a szakosítás elveit, járási feladatait és végrehajtási módját ismer-teti./mti/

9.00

1100

- 19 -

bb 21. 40-50 hold új szőlő naponta - december közepéig 600 hold új szőlőt és gyümölcsöst telepítenek a bács megyei szakszövetkezetek

i kz/j vm ká

1961. december 13.

bács megye 32 szőlő-és gyümölcsstermelő szakszövetkezetében megkezdődtek az őszi telepítések. jelenleg 600-an foglalkoznak ezzel a fontos és sürgős munkával. naponta átlagosan 40-50 holddal gyarapszik az új telepítések területe s így előreláthatóan már december közepén befejeződik ez a nagy munka.

a szövetség illetékes munkatársainak tájékoztatása szerint a bács megyei szőlő-és gyümölcsstermelő szakszövetkezetek az idén együttesen 600 holdnyi új telepítést végeznek. elismerést érdemlően tervezték meg már a telepítések előkészítését, - a forgatást is. a tagság tevékeny részvételével és 3 gépállomás 17 nagyteljesítményű lánctalpas traktorának segítségével alig egy hónap alatt elkészültek ezzel a munkával. már az előkészítésnél érvényesítették a korszerű, nagyüzemi szempontokat: holdanként 7 mázsa műtrágyát, 100 mázsa lúpföldet és lignitport, valamint 100-200 mázsa jóminőségű istállótrágyát használtak fel.

a nagyarányú telepítés költségeit valamennyi szakszövetkezet saját erejéből fedezi. maguk teremtették elő a telepítéshez szükséges szaporítóanyagot is. a szaporítóanyag-előállítás egyébként a következő években még tovább javul. a gyökereztető iskolák és az új telepítések öntözésére az idén 8, jövőre pedig 30 csőkutas öntözőtelep épül a megyében.

jelentős telepítéseket hajtanak végre az ország más vidékein gazdálkodó szőlő-és gyümölcsstermelő szakszövetkezetek is. a múlt évi 462 hold helyett az idei tavaszon és őszen az ország 129 ilyen egyszerűbb szövetkezte együttesen 864 holddal gyarapítja csaknem 26.000 holdnyi szőlő-és gyümölcssterületét. a telepítések anyagi fedezetét országosan is csaknem egészében saját erejükből teremtik elő: ezévi beruházásaiknak például kerekén 86 százalékát fedezték ilyen módon. jelentősen hozzájárultak a borellátás javításához: az idén már össztermésük mintegy 70 százalékát - körülbelül 180-190.000 hektoliter mustot, illetve bort - értékesítettek, 35.000 hektolitert pedig közösen tárolnak.

/folyt.köv./

10.30

- 20 -

/bb 21. 40-50 hold.....1.folyt./vm

a jövő évben ismét nagyarányú telepítéseket terveznek. összesen 850 katasztrális holddal növelik közös szőlőik, illetve gyümölcsöseik területét s felkészülnek arra, hogy a létrehozott nagyüzemi telepítések gondozása korszerű eszközök segítségével, gépekkel történjen. a szövetség támogatja ezeket a törekvéseket: az oltványellátás további javítása érdekében tállyán, továbbá badacsonyan és szigligeten anyatelepeket létesítenek, széleskörűen megszervezik az oltványkészítést és gyökereztetést./mti/

bb 28. elkészítik a mecseki feketeszénbányászat távlati tervtanulmányát

vid szf/te vm

1961. december 13.

a mecseki szénmedence aknáiból évente felszínre szállított szén az ötéves terv végére eléri a három és félmillió tonnát. az ipar növekvő igényét tekintve, a kokszolható feketeszén termelésének további emelkedésével lehet számolni. a korszerű, gazdaságos és biztonságos bányaművelés megkívánja, hogy a szakemberek hosszabb távlatban is ismerjék a bányászok körülményeit, feltételeit. ezért a komlói-és pécsi szénbányászati tröszt szakemberei közösen igen jelentős munkába fogtak: elkészítik a mecseki feketeszénbányászat hosszú időre, több évtizedre szóló tervtanulmányát. a pécsi tröszt már összeállította a távlati fejlesztést szolgáló tervtanulmány kidolgozásának munkaprogramját.

konkrétan megjelölték, hogy a bányászok mely területeit vizsgálják meg. többek között tanulmányozzák, hogy két vagy háromütemes koncentrációkat - központosított termelőhelyeket - alakítsanak-e ki. felmérésük kiterjed a szénvagyon alakulására és a kibányászható szénvagyon bővítésére, a külszíni, aknai és bányabeli szállítás, energiaellátás, személyközlekedés, szellőztetés problémáira. megvizsgálják az anyagmozgatás, a beruházások költségeit, a feltérési rendszert, a szellőztetést, hűtést, víztelenítést, gázlecsapolást és a külszíni berendezések technológiai kérdéseit, meghatározzák az optimális termelési kapacitást, a legfontosabb műszaki és a gazdasági mutatókat.

a tervtanulmány elkészítésében közreműködik a bányászati kutató intézet, valamint a miskolci nehézipari műszaki egyetem bányaműveléstani tanszéke is./mti/

10.33

- 21 -

bb 19. öt országnak szállit kikötői portáldaruka a wilhelm pieck gyár

vid szf/te vm

1961.december 13.

a győri wilhelm pieck vagon-és gépgyár hi.üzemében a jövő évben több mint egyharmadával emelkedik a termelés. lengyelország, india, románia, és jugoszlávia után jövőre már görögországba is exportál a gyár kikötői portáldarukat. megkezdik a mostaninál kétszer nagyobb, napi 1500 tonna teljesítményű cikorgyári diffúziós berendezések előállítását a szovjetunió részére. új gyártmány a futódaru, amelyet nemcsak hazai kiemelő létesítményeknek, mint a tiszavidéki vegyikombinátnak, hanem külföldre is szállítanak.

a pártalapszerv vezetőségválasztó értekezlete után a kommunis-
ták kezdeményezésére a dolgozók megbeszéléseket tartottak a szakszer-
vezeti bizottság képviselőinek bevonásával. megbeszélték, hogy mit
kell tenniük a termelékenység fokozására. arra törekszenek, hogy a
hid kettős részleg mintaiüzem legyen. az utóbbi években az iparcsator-
na partján az ország egyik legszebb, legmodernebb nehézszerkezeti
üzeme épült fel, melynek megvannak az adottságai a mintaszerű terme-
léshez. részletes tervet dolgoznak ki a műszaki fejlesztésre. át-
szervezik az anyagtárolást és az anyagmozgatást, hogy a lehető leg-
nagyobb munkaterületet nyerjék. felülvizsgálják és átalakítják a
régli szerszámokat. kiterjesztik az automata és félautomata hegesztést
hat újabb CO₂ hegesztőgépet állítanak üzembe. a munkafegyelem meg-
szilárdítása, az üzemi rend megtartása, a szocialista brigádok tagja-
inak szakmai továbbképzése ugyancsak ott van a mintaiüzem fejlődés
feltételei között./mti/

10.38

11.30

-22-

bb 25. megállapították a fodrász, a fényképész és a szikviz-készí-
tő üzletek karácsonyi és újévi nyitvatartási idejét

tm/m

1961. december 13.

a fővárosi tanács ipari osztálya intézkedett a fodrászok, fény-
képészek és szikvizkészítők üzleteinek karácsonyi és újévi nyit-
vatartásáról.

a budapesti állami fodrászat és a fodrász szövetkezet mű-
helyei december 24-én, vasárnap reggel 6 órától este 6 óráig tart-
hatnak nyitva, a fodrász kisiparosok reggel 7 órától este 6
óráig. december 25-én és 26-án valamennyi fodrászüzlet zárva
lesz. december 31-én, vasárnap az állami fodrászat üzleteiben
8 órától este 8 óráig dolgozhatnak, a fodrász szövetkezetek
üzletei reggel 7 órától este 7 óráig, a fodrász kisiparosok
ugyancsak reggel 7 órától este 7 óráig tarthatnak nyitva.

január 1-én, hétfőn az üzletek, illetve műhelyek zárva lesz-
nek. a fővárosi fotó vállalat és a fényszövetkezet üzletei de-
cember 24-én, vasárnap reggel 8-tól este 6 óráig, a fényké-
pész kisiparosok üzletei reggel 10 órától este 6-ig lesznek
nyitva, december 25-én és 26-án a fényképész-üzleteket zárva
tartják, december 31-én vasárnap az állami és szövetkezeti vala-
mint a magánkisiparosok üzletei reggel 10 órától este 6-ig tar-
tanak nyitva. január 1-én valamennyi fényképészüzlet zárva lesz.

a szikvizet készítő magánkisiparosoknak december 24-én és
december 31-én rendes munkanapjuk van. a nyitvatartási időről
szóló intézkedést minden üzletben jól látható helyen kifüggesz-
tik.

/mti/

10.45

11.30

-23-

bb 31. szépen fejlődnek az őszi kalászosok bács megyében

vid/kz/j/m/ká

1961. december 13.

az elmúlt napokban őszi határszemlék kezdődtek bács megyében. a határszemle bizottságokban részvevő szakemberek eddig több mint 100.000 hold őszi vetést vizsgáltak meg. megállapították, hogy a kalászosok szépen fejlődnek, s ha az időjárás kedvező lesz, a késői, viszonylag gyenge vetések is károsodás nélkül vészelik át a telet. a termelőségvetések zöme a jó gazda gondosságával fejezte be az őszi munkát. a majorok tiszták, s minden fellelhető takarmánynakvalót összegyűjtöttek. a rendezett gazdaságok közül kéri néhány termelőségvetést, ahol a rossz munkaszervezés, a tagok nemtörődömsége miatt megkésték az időszzerű munkákkal. a mélykúti petőfi termelőségvetésben például még mindig 80 hold kukorica töretlen. a határszemle bizottság az ilyen helyeken a termelőségvetés vezetőivel egyetértésben, szorgalmazza a még kintlevő termények betakarítását.
/mti/

bb 32. időjárásjelentés

tm/m

1961. december 13.

a meteorológiai intézet jelenti december 13-án, szerdán 13 órakor:

hidegebb idő

az északi jegestenger irányából erős északi széllel, hózaporokkal és hirtelen hőmérséklet-csökkenéssel érkező légtömegek a ma reggeli órákban eljutottak a kárpátok és az alpok hegyvonulatáig. a szovjetunió európai területének északi és nyugati részein többfelé mínusz 10, sőt a skandináv félszigeten mínusz 20, a völgyekben néhány helyen mínusz 30 fok alá süllyedt a hőmérséklet. ugyanakkor európa nyugati felében meleg légtömegek haladnak a magasabb földrajzi szélességek irányába. hazánkban tegnap erősen felhős volt az ég és csaknem mindenütt hullott eső. a legtöbb csapadékot a dunántul északnyugati felében mérték, ott általában 5-7, sőt sopron környékén 17 milliméter eső volt.

/folyt.köv./

14.10

- 24 -

bb 32. /időjárásjelentés ... 1. folyt./ m

a hőmérséklet napközben északkeleti határszél közelében csak plusz 1-3, az ország többi részén 8-11 fokig emelkedett. ma hajnalban északkeleten 0, mínusz 2, máshol plusz 1-5 fokig süllyedt. budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke 8.0 fok volt, a sokévi átlagnál 7.0 fokkal magasabb. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 8 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 763 milliméter, erősen emelkedő irányzatú.

várható időjárás csütörtök estig: a hőmérséklet csökken. felhős idő, többhelyen kisebb eső, később hószállingózás. időnként élénk északi, északkeleti szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 3-, plusz 1, a déli megyékben helyenként még plusz 1-4, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap mínusz 2, plusz 1 fok között.

távolabbi kilátások: pénteken és szombaton erősödő fagyok. a duna vízállása ma reggel: 154 centiméter.
/mti/

bb 34. új forgalmi rend a lövölde téren

m/vg

1961. december 13.

a lövölde téri csomópont túlterhelt forgalmának csökkentése érdekében december 14-én reggel 8 órától a fővárosi tanács vb közlekedési igazgatósága az alábbi forgalmi rendet lépteti életbe: közúti járműforgalom a rottenbiller utcából az eddigiektől eltérően nem a majakovszkij utca kereszteződésében, hanem a rottenbiller utca - lövölde tér torkolatába kanyarodik jobbra kis ívben, a lövölde tér - gorkij fasor torkolatától folytatja a céljának megfelelő utirányt. ezzel egyidejűleg a 33-as autóbusz majakovszkij utca - lövölde tér kereszteződésénél lévő megállóhelyét - menetirány dráva utcai végállomás felé áthelyezik a lövölde tér 2. szám ház elé.
/mti/

-25-

14.40

11/20

11/20

11/20

bb 33. újabb 130-140 községbe jutott el az idén a villany - budapest vízellátása részben függetlené vált a duna vízellátástól - 16.000 új gázfogyasztó - jelentős a víz-gáz-és villanyhálózat fejlődéséről

i sl-hbj-vid/sze vm vg

1961. decembe. 13.

a második öt éves terv időszakában lényegesen bővül az ország villany-és gázhálózata, jelentős előrehaladás várható a vízellátás javításában. már az 1961-es esztendőben nagy lépéssel került közelebb az ország a teljes villamosításhoz: újabb 130-140 községbe jutott el a villanyáram. az ország több mint háromezer községből már alig száz nélküli a villamosenergiát, jövőre azonban néhány hegyvidéki település kivételével ezekre a helyekre is eljut a fény. a gázellátásban szintén szémottevő fejlődés tapasztalható. az 1961-65. évekre tervezett 60.000 családi háztartásból az idén körülbelül 15.000-16.000-et kapcsolnak be a gázhálózatba. a vízellátás javítására viszont mintegy 40-50 törpevízművet és több mint 200 közkutató létesítettek.

a kommunális beruházásoknak a vízellátás szempontjából különösen a fővárosban nagy a jelentőségük, mert a duna vízszint-ingadozása állandóan ellátási zavarokat okozott. alacsony vízálás esetén különösen ősszel és télen szinte elapadtak a kutak, újból és újból jelentkezett a vízhiány. ez annál aggasztóbb volt, mert az igény viszont folyton növekszik. most például naponta átlagosan 50.000 köbméterrel több vizet fogyaszt budapest, mint a múlt év hasonló időszakában. segítette a helyzetet az idén elkészült nagy felszíni vízmű, amelynek első egysége korábban vizet ad - naponta száz-ezer köbmétert - még akkor is, ha egészen alacsony a duna. ez a létesítmény legalábbis részben függetleníti a főváros vízellátását a duna szintjének ingadozásától. ennek köszönhető, hogy a nagyon tartósan száraz őszi időben - ha kisebb zökkenőkkel is - a vízművek kielégítette a lakosság és az ipar igényét. tovább fejlesztették a partiszűrős vízellátást, elkészült az idén a pócsmegyeri hármas vízmű, amelynek 45 csőkutja naponta mintegy 30.000 köbméter vizet ad. a monostori kutak környékén bővítették és korszerűsítették a talajduzzasztásos módszert, nagyobb területeket árasztanak el a dunából közvetlenül nyert vízzel s így több szűrt vizet szivárogo a kutakba.

/folyt.köv./

15.05

15.2.3

KA

- 26 -

bb. 33. /újabb 130-140 községben.... 1. folyt./ gy

vízellátás tekintetében kőbánya az egyik legmostohább városnegyed, ennek elsősorban az az oka, hogy korszerűtlenek a nyomóvezetékek. ebben az évben megkezdtek egy 800 milliméter átmérőjű új nyomócső fektetését, amelynek 1962-ben fog mutatkozni a hatása. dél-pest jobb vízellátásáért két csáposkutát is mélyítenek, amelyek naponta összesen 16 000 köbméter vizet adnak. a fejlődés tehát nagy, a tennivaló azonban még sok, így például a következő években meg kell építeni a nagyfelszíni vízmű 2-es egységét és a különböző telepeken nyert viznek budapestre juttatására még egy új csőrendszert kell kiépíteni.

évek óta akadozott budapesten a gázellátás, ennek megszüntetésére igen jelentős beruházásokra került sor 1961-ben. elkészült, s március óta folyamatosan termelt az albertfalvai földgázbontó, naponta 180 000 köbméter gázt ad. tartalékban tartják az őrszentmiklósi földgázlencsét, amely váratlan nehézségek esetén kiegészítheti a gázműveket. ez történt nemrégiben is, amikor eldugult a zalai földgázvezeték, s nyolc napon keresztül az őrszentmiklósi földgázlencséből kapta az óbudai gázgyár a „pótlást”, „gyakorlatilag befejeződik az idén a budapest-dunaujváros közötti gázvezeték gépi és elektromos szerelése, úgyhogy 1962 első negyedében már dunaujvárosi gázt fogyaszthatnak a budapestiek. ezekkel a beruházásokkal gyakorlatilag a mostani igényeket már ki lehet elégíteni, s nem lesz nagyobb probléma a gázellátásban.

1961-ben „fényesebb”, lett az esti pest. a főváros különböző részein 1649 új lámpatartót állítottak fel, amelyeken néhol 19, másutt pedig egy fényforrás található. jelenleg 4 466 fénycső és 2 929 higanygőzlámpa szórja fényét. a törekvés az volt, hogy a legforgalmasabb helyeken oldják meg a közvilágítást, s utána lassan lépésről-lépésre haladva, korszerűsítik az utcák világítását a külső városnegyedekben is.

vidéken ugyancsak nagy összegeket költenek villamosításra, a víz- és gázellátás javítására. a községfejlesztési alap az idén meghaladta az 1 700 millió forintot, s a beruházásokra szánt összegeknek több mint hatvan százalékát kommunális célokra költötték a tanácsok.

a villamosítási program tervszerű végrehajtásával az idén a többi között az egykor leggyengébben villamosított megye, somogy villamosítását is befejezik. a megye 252 helységéből a felszabadulás előtt csak 44-ben volt elektromos áram, azóta 207 községben gyulladt ki a fény, csupán az idén 17 somogyi falu kapott villanyt. december 20-án a megye utolsó községébe is eljut az elektromos áram.

/folyt. köv./

15.30

- 27 -

KA

bb. 33. /ujabb 130-140 községben... 2. folyt./ 99

hajdu-bihar megyében, dunaujvárosban, borsodban, pécssett és sok más helyen újabb lakásokba vezették be a gázt. debrecenben például az idén kilencszázzal növekedett a gázfogyasztók száma, hajduszoboszlón, berettyóújfaluban, biharnagybajomban ugyancsak gázzal fűtenek, dunaujvárosban kibővítették a hőközpontot és új gerincvezetéseket építettek, s az idén körülbelül 500 új lakást kapcsoltak be a gázhálózatba. miskolcon az utóbbi években létesített lakótelepeket földgázzal látták el. új vezetéknek kapják már a háztartási gázt a kilián városrész lakói.

pécssett, ahol új városrészek alakultak ki, szintén nagy gondot okozott a víz- és gázellátás. kommunális beruházásokra az idén több tízmillió forintot költöttek. új-mecsekalján több mint kétezer háziasszony bosszúságát oszlatják el azzal, hogy egyenletesebbé teszik a gázellátást. a városrészben tízezer köbméter befogadóképességű gáztartály épült, a napokban a tartályt feltöltik és így csúcspont esetén sem lehet zavar a szolgáltatásban. a vízellátás javítására a város egyik átemelő-telepén háromszorosára növelték a tárolóhely kapacitását, s ugyanehhez a telephez új nyomóvezetéseket építettek, ami naponta háromezer köbméterrel több vizet jelent. a tavakban és forrásokban bővelkedő tatan a víz szintjének lesüllyedése miatt hosszú évek óta nem volt megfelelő a vízszolgáltatás. most azonban a források aknáit több méterrel mélyítették, a vízkiemelőberendezéseket az alsóbb rétegekbe helyezték el és ezzel jelentősen növelték a források vízhozamát. komárom megyében egyébként száz kilométer hosszú vezetéseket építettek, és igen sok községben megjavult a vízszolgáltatás.

/mti/

bb. 38. elutazott az országos béketanács küldöttsége a békevilágtanács stockholmi ülészakára

k di/gg/gy/sr

1961. december 13.

az országos béketanács küldöttsége: szakasits árpád, az országos béketanács elnöke, a békevilágtanács irodájának tagja és dezséry lászló, az országos béketanács titkára szerdán elutazott stockholmba, a békevilágtanács pénteken kezdődő ülészakára. bucsztatásukra a ferihegyi repülőtéren megjelent a hazafias népfront országos tanácsának és az országos béketanácsnak több vezető munkatársa.

/mti/

15.40

- 28 -

bb.39 aláírták a magyar-szovjet kulturális kapcsolatok 1962-es évi munkatervét

t/fe/gg/a sr

1961. december 13.

a kulturális kapcsolatok intézetében december 8-a és 13-a között tárgyalások folytak a magyar népköztársaság és a szovjet szocialista köztársaságok szövetsége közötti kulturális és tudományos együttműködési egyezmény 1962-es évre szóló munkatervéről.

a kulturális kapcsolatok intézetének disztermében szerdán aczél györgy, a művelődésügyi miniszter első helyettese és v.i. usztyinov, a szovjetunió budapesti rendkívüli és meghatalmazott nagykövete ünnepélyesen aláírta a munkatervet. az aláírásnál jelen volt: puja frigyas külügyminiszterhelyettes, lugossy jenő és molnár jános, művelődésügyi miniszter helyettesek, simonovits istván, az egészségügyi miniszter első helyettese,

szecsődi lászló, az mszmp központi bizottsága tudományos és kulturális osztályának helyettes vezetője, rosta endre, a kulturális kapcsolatok intézetének ügyvezető elnöke, továbbá a tárgyaláson résztvevő szovjet és magyar küldöttség tagjai, a külügyminisztérium, a művelődésügyi minisztérium, a kulturális kapcsolatok intézetének több vezető munkatársa, a kulturális és tudományos intézmények és szervezetek számos képviselője.

az 1962-es évre szóló munkaterv kiterjed a két ország között a kulturális és tudományos élet valamennyi területére. a munkaterv értelmében a jövő évben több nagyszabású rendezvényre kerül sor mind a magyar népköztársaságban, mind pedig a szovjetunióban. magyarországon vendégszerepel majd a leningrádi filharmonikusok zenekara mravinszkij karmester vezényletével és a dagesztáni „lezginka”, táncgyűttes. budapesten orosz és szovjet képzőművészeti kiállítást rendeznek, és a szovjetunióban bemutatják a 19 és 20. század magyar festészet -kiállítást és egy magyar színházi együttes vendégszerepel a szovjetunióban.

szélesednek a kapcsolatok a két ország felső-és középfoku oktatási intézményei, a tudományos akadémiák, az egészségügyi minisztériumok, a sportszervezetek, valamint a művészeti és sajtószövetségek között is.

a két ország tudományos akadémiái például a többi között összesen 150 heti időtartamra cserélhetnek tudományos kutatókat, küldhetnek ki szakemberket tanulmányutra és meghatározott témák szerint együttesen folytathatnak kutatómunkát. a munkaterv alapján többszáz fiatal magyar felsőoktatási szakembernek biztosítják a továbbképzést a szovjetunió tudományos, felsőoktatási és művészeti intézményeiben, 150 hónapnak megfelelő időtartamra. a közvetlen tapasztalatcseréken kívül tovább erősödik a két ország között a dokumentációs és tájékoztatási anyagok kicserélése.

/mti/

15.50

- 29 -

bb. 36. új típusú fényképezőgépek, filmfelvevők a csehszlovák fotocikkek kiállításán

t sz/gg/gy/vg

1961. december 13.

az ofotért alpari gyula utca 2. szám alatti üzletének bemutató termében szerdán csehszlovák kiállítás nyílt. itt mutatják be a hat nagy és több kisebb gyárból álló meopta művek új készítményeit. elhozták a világszerte ismert flexaret fényképezőgép új típusait, az 5-ös és 6-os jelzésűt is. az 5-ös már forgalomba is került üzleteinkben, s a gyorsfelhúzó, nemcsak amatőr, hanem riportfelvételekre is alkalmas 6-os típus a tavaszra érkezik meg. bemutattak különböző nagyító és filmfelvevő gépet is. az admira elnevezésű új filmfelvevő különböző objektívvel, az összes tartozékával együtt a napokban kerül az ofotért boltokba.

a csehszlovák külkereskedelmi képviselői a kiállítás megnyitóján elmondották, a budapesti bemutató megrendezésével az a céljuk, hogy az új gyártmányokat a magyar vásárlók széles körével megismertessék és a jövőben még több fotocikket szállíthassanak Magyarországra.

/mti/

bb. 43. teljesítették exporttervüket a gyapjuszövő-gyárak

t sz/gg/gy/vg

1961. december 13.

a gyapjuiipari igazgatósághoz tartozó vállalatok vezetői szerdán a hazai fésűsfonóban összegezték az ezévi munkát és meghatározták az 1962-es feladataikat. a megbeszélésen, amelyen résztvettek a kiváló ujitók és a szocialista brigádok legjobbjai is, seres tiberi iparigazgató bejelentette, hogy a gyapjuszövő gyárak exportterveiket már teljesítették és terven felül eddig 55 000 négyzetméter fésűs-szövetet, 160 000 négyzetméter takarót, 50 000 négyzetméter butorszövetet, 15 000 négyzetméter szőnyeget és 60 000 négyzetméter műszál-kelmét készítettek. a vállalatok a terv követelményeit pontosan teljesítették. a termelési költségeket 2 százalékkal csökkentették. jövőre az ideinél 1.4 százalékkal több szövetet készítenek. elsősorban a lakástextiliák, butorszövetek, takarók, szőnyegek gyártását és a finom fésűs-ruhaszövetek előállítását növelik.

/mti/

16.25
16.30

- 30 -

bb. 35. színes bundacipő-bélés, hosszuszőrű, pasztellszínű női kucsma, leopárd-, borjubőr, tigrisutánzat a szőrmekonfekció - ipar uja gyártmányai között - bemutatták az új exportkollekciót

t sz/gg/gy/vg

1961. december 13.

szerdán a technika házában az ipar és a kereskedelem szakembereinek bemutatták szőrmekonfekció-üzemeink új exportkollekcióját. szőrmepiarunk készítményei keresettek külföldön, csaknem valamennyi nyugat-európai országba eljutnak. elsősorban a hűvösebb éghajlatú országokban, Angliában, Finnországban, Svédországban, Norvégiában vásárolják. a szőrmekonfekció ipar termékeinek 70 százaléka exportra kerül, s a kivitel évről-évre fokozódik. jövőre például az ideinél 10-15 százalékkal több nemesített báránybőrt és bundát szállít külföldre a tannimpex.

az iparág szakemberei nagy gondot fordítanak arra, hogy lépést tartsanak a divattal és állandóan új színválasztékkal, új modellekkel gyarapítsák a kollekciót, új eljárásokat vezessenek be a juhbőr nemesítésénél. a panofix ötven színárnyalatban készül, most különösen a barna és a zöld különböző színváltozata divatos. leopárd, borjubőr, tigris utánzat, valamint mozaikmintás filmnyomott panofix is készül. újdonság a 4-5 centiméter hosszú szőrű, pasztellszínű női báránykucsma. készítenek újabb színesre festett bundacipő-bélést is. az irhakabátok anyagánál újszerű, hogy a belső szőrmés részt és a külső felületet más-más színre festették.

/mti/

bb. 40. két héttel a határidő előtt építettek fel két új olvasztókemencét a tatabányai alumíniumkohóban

vid szf/te/gy/li

1961. december 13.

a tatabányai alumíniumkohóban az év elején helyeztek üzembe két új kemencét, s most két újabb ilyen berendezést építettek. a korszerű kemencéket az almásfüzitői tímöldgyár építési csoportja és a kohó szerelői a tervezettnél két héttel előbb adták át. szerdán már megkezdtek a berendezések fűtését. nyolc-tíz nap múlva, amikorra megfelelően kiegészítik őket, megkezdik bennük az alumínium olvasztását. a két berendezéssel évente 240 tonnával több alumíniumot termelnek.

/mti/

16.30

16.40

16.50

- 31 -

bb. 53. a hazafias népfront szolnok megyei bizottságának ülése

vid/fm/ke/rj fm

1961. december 13.

a hazafias népfront szolnok megyei bizottsága szerdán ülést tartott. megvitatták a megyei népfrontbizottság jövő évi munkaprogramját is. eszerint tovább szélesítik a megyei társadalmi akcióbizottság tevékenységét, hogy jövőre még nagyobb mértékben hasznosíthassák a lakosság segítőkészségét a községek fejlesztésében. a megyei elnökség tagjai csoportos látogatásokon keresik fel a tsz-eket, állami gazdaságokat, ipari üzemeket. rétegtalálkozókat is szerveznek. barátsági esteken ismertetik a testvéri országok népeinek életét. emlékesteken méltatják komját aladár, juhász gyula, zalka máté, józsef attila, borodin, puskin munkásságát.

a megye csaknem valamennyi jelentősebb községében, városában kiállítás rendeznek a megye képzőművészeinek alkotásaiból. /mti/

--

bb. 52. nyugdíjas bányászok és termelőszövetkezeti dolgozók ünneplése dorogon

i/tz/tm/rj fm

1961. december 13.

dorogon a bányászok józsef attila művelődési háza nyugdíjas bányászokat és termelőszövetkezeti tagokat látott vendégül. a vacsora és a műsor után a táncot az egyik 90 évnél idősebb pár nyitotta meg. az ünnepség idős vendégeit a fiatalok és az ünnepeltek gyermekei és unokái is felköszöntötték. /mti/

--

16.35

- 32 -

16/4

bb 37. kipróbálták a százhatvan kilométeres sebességre szerkesztett légjavító vasuti személykocsit - a wilhelm pieck gyár megkezdte a szovjetunió eddigi legnagyobbocsirendelésének teljesítését

vid szf/te/vl

1961. december 13.

a szovjetunió még a múlt esztendő végén öt éves szerződést kötött a győri wilhelm pieck vagon- és gépjárával újfajta, úgynevezett légjavító vasuti személykocsik szállítására. nemcsak mennyiségben, hanem pénzürtékben is ez a legnagyobb megrendelés, amit eddig egy tételben kapott a wilhelm pieck gyár.

az újrendszerű vasuti kocsi, amely kényelmessé teszi a nagy távolságu utakat, hetven százalékkal drágább a normál vasuti kocsinál. légkondicionáló berendezése a belső hőmérsékletet automatikusan 21 celsius fok körül tartja, függetlenül az időjárástól. tehát nyáron lehűti, télen felmelegíti, s közben állandóan tisztítja, frissíti a kocsi levegőjét. az ehhez szükséges energiát a kocsi tengelyéről meghajtott 23 kilowattos egyenáramú dinamó szolgáltatja. a légjavító kocsik ablakait nem is lehet lehuzni, mert egyetlen nyitott ablak is megzavarná az egyenes belső légáramlást. nincs is szükség ablaknyitásra, hiszen a kondicionáló berendezés állandóan gondoskodik friss levegőről.

az első újrendszerű kocsikat most készítették el a vagongyár dolgozói. szerdán délelőtt a 160 kilométeres sebességre szerkesztett kocsival megtartották a futópróbát a püspökladány-biharkeresztes közti erős felépítményű pályán.

december 15-ig tíz, december 22-ig további tíz légjavító kocsi készül el a wilhelm pieck gyárban. /mti/

--

bb 42. meghalt stein sándor volt kőbányai partizán

te/vl sr

1961. december 13.

elhunyt stein sándor elvtárs, volt kőbányai partizán, a magyar partizánszövetség tagja, a bőripari vállalat kereskedelmi főosztályvezetője. temetése december 15-én, pénteken fél három órakor lesz a rákoskereszturi újköztemetőben. /mti/

--

16.40

- 33 -

16/4

bb. 41. kétnapos tanácskozás kezdődött pécsen a mecseki szénbányászat és földtani kutatás időszerű kérdéseiről

vid szf/te/gy/li

1961. december 13.

pécsen a megyei pártbizottság kezdeményezésére, a magyar földtani társulat mecseki csoportjának rendezésében kétnapos tudományos ülés kezdődött szerdán, a mecseki szénbányászat és földtani kutatás időszerű kérdéseinek megvitatására. a tanácskozáson több mint 150 szakember jelent meg, köztük neves tudósok, geológusok.

kárpáti ferenc, a megyei pártbizottság ipari osztályának vezetője megnyitójában rámutatott: hiba, hogy a mecseki földtani kutatása nincs mindig összhangban a bányászat fejlesztési és termelési terveivel azonos területen egy időben több szerv is kutat, a párhuzamos munka pedig felesleges költséggel jár. kívánatos a földtani térképezés idejének csökkentése, módosításra érettek azok az utasítások, rendeletek is, amelyek a kőszénvagyon-számítást, a földtani kutatást és a kutatómunka kivitelezését szabályozzák, mivel a fejlődéstől, a gyakorlati élettől elmaradtak. ezeknek a kérdéseknek megoldására vár javaslatokat a tanácskozás az előadóktól és a felszólalóktól.

a megnyitó után megkezdődtek a szakelőadások. az elsőt kertai györgy, a magyar földtani társulat elnöke tartotta energiahordozóink megoszlásának fejlődése címmel.

a tanácskozás második napján, csütörtökön kerül sor a vitára, valamint a feladatokat megjelölő határozatra.

/mti/

..

bb. 45. ifjúsági csemege tanbolt nyílt szegeden

vid szf/te/gy/li

1961. december 13.

a kereskedőtanulók gyakorlati oktatására ifjúsági csemege tanboltot nyitottak szegeden. a modern berendezésű, hűtőszekrényvel, mirelite-pulttal, félautomata gépekkel ellátott üzletben váltott műszakban negyven kereskedőtanuló szolgálja ki a vevőket, sajátítja el a kulturált kereskedelmet. a boltot politechnikai oktatásra is használják, gimnáziumi tanulók gyakorlatoznak benne.

/mti/

16.45

- 34 -

bb 44. megtörténtek az első lépések a somló-hegyi talajpusztulás megakadályozására

vid ká/j szb ká

1961. december 13.

a hazafias népfront veszprém megyei bizottsága, a megyei társ és az agrártudományi egyesület szerdán ankétot rendezett somlóvársárhelyen a talajerózióról. az ankéton dr. fekete zoltán, a kertészeti főiskola tanszékvezető tanára tartott előadást az eróziós károk elleni védekezésről. felhívta a szakemberek figyelmét, hogy a somló-hegyi történelmi borvidékek rekonstrukciójánál a legnagyobb gondot az értékes termőtalaj megvédésére, a szél és az eső romboló hatásának meggátlására kell fordítani. ezen a világhírű bortermő vidéken ugyanis a lehullott csapadéknak sokszor 80 százaléka hasznosítatlanul lefolyik miközben magával sodorja a mindjobban vékonyodó termőréteget. a talajpusztulás megakadályozásának legcélszerűbb módszere a keresztirányú művelés, a meredek lejtőjű hegyoldalon pedig a támfal. a védekezés első lépései már megtörténtek: a balatonaligai állami gazdaság somló-i üzemegységében az idén 1000 köbméter támfalat építettek. az ankét résztvevői ezután megtekintették a somlóhegyen az eróziós károkat és megvitaták a védekezés módszereit. /mti/

..

bb 46. a nógrádi ipari és mezőgazdasági ujitók együttes tanácskozása

vid szf/te szb szf

1961. december 13.

a szakszervezetek nógrád megyei tanácsának kezdeményezésére szerdán egésznapos tanácskozást tartottak salgótarjánban a nógrádi ipari és mezőgazdasági üzemek legeredményesebb ujitói. jakubovics gyulának, a szakszervezetek nógrád megyei tanácsa elnökhelyettesének vitaindító előadása után számos javaslat hangzott el, hogyan terjeszthetnék ki az ujitómozgalmat a megye ipari és mezőgazdasági üzemeiben. elhatározták, hogy az ujitók és a műszaki problémák iránt érdeklődő dolgozók részére ujitóköröket szerveznek. /mti/

..

16.50

- 35 -

17⁰⁰

KL

bb 51. kiállítás a magyar nemzeti muzeumban a honfoglalás koráig magyarországi területén élt népek történetéről

t s/gk szb fm

1961. december 13.

szerdán a magyar nemzeti muzeumban dr. fülep ferenc főigazgató bemutatta a sajtó képviselőinek a most elkészült új kiállítást, amely a honfoglalás koráig magyarországon élt népek történetét ismerteti. a látogatókat nyolc terem gazdag anyaga várja, amelynek mintegy fele most kerül először nyilvánosság elé. ezeknek a leleteknek nagy része a dunaujvárosi és tószegi ásatásoknál került felszínre.

a nagyszabású kiállítást december 15-én, pénteken délben nyitják meg a magyar nemzeti muzeumban. /mti/

--

bb 54. szakszervezeti tanácskozás tatabányán

vid fm/ke szb fm

1961. december 13.

szerdán tatabányán a szakszervezetek komárom megyei tanácsa kibővített ülést rendezett. megvitatták a második ötéves terv végrehajtásában a szakszervezetekre háruló feladatokat. a tanácskozáson résztvett blaňa béla, az mszmp központi bizottságának tagja, a bányász szakszervezet főtitkára és havasi ferenc, az mszmp komárom megyei bizottságának titkára. /mti/

--

bb 55. a veszprém megyei tanács végrehajtó bizottságának ülése

vid fm/ke szb fm

1961. december 13.

a veszprém megyei tanács végrehajtó bizottsága szerdán ülést tartott. az ülésen résztvett kállai gyula, az mszmp politikai bizottságának tagja, a minisztertanács elnökhelyettese és varga andrás, a minisztertanács titkársága tanácsai szervek osztályának vezetője. a végrehajtó bizottság ülésén dr. bodogán jánost, a megyei tanács vb. elnökhelyettesét felmentették eddigi tisztségétől és megválasztották a veszprém megyei tanács vb. elnökévé. /mti/

--

17.00

- 36 -

bb. 48. felavatták a keszthelyi automata telefonközpontot

vid/szf/te/rj

1961. december 13.

katona Antal, közlekedés- és postaügyi miniszterhelyettes keszthelyen szerdán ünnepélyesen felavatta az új, automata távbeszélő központot. a tízmillió forintos költséggel készült automata központ szerdán délután két órakor felváltotta a korszerűtlenné vált, kisteljesítményű, kézikapcsolású félautomata központot. az új gépi kapcsolású központ ezer telefonelőfizetőnek biztosítja a zavartalan telefonbeszélgetést, kisebb munkával azonban kétezer előfizető kiszolgálására is átalakítható.

az új automataközpont nemcsak a nagy látogatottságú balatoni város, hanem a szomszédságában levő Hévíz helyi és távolsági telefonbeszélgetéseit is megkönnyíti. /mti/

--

bb. 49. befejezték az ország legnagyobb általános iskolájának az építését

vid/szf/te/rj

1961. december 13.

dunaujváros ságvári városnegyedének 32 tantermes új általános iskolájában már negyedik éve tanítanak. a központi fűtő berendezés, a politechnikai tanterem, a napköziotthonos konyha és ebédlő építését, valamint a tereprendezést csak most fejezték be. a tágas étterem egyik falát keramikai művészek petőfi jános vitézének jeleneteivel díszítik. a napköziotthonos étkeztetés az új esztendőben kezdődik meg az étteremben. /mti/

--

bb. 50. a fővárosi villamosvasút közleménye

k/hbj/szf/rj

1961. december 13.

a fővárosi villamos vasút közli, hogy december 14-én, csütörtökön, 16 órakor az 51-es villamosjárat utvonalaán a háromszék utca és malinovszki ut között megépített második vágányt üzembe helyezi. ezzel egyidejűleg az 54-es villamosjáratot megszünteti és helyette nagyvárad-tér-pestimre-maxy károly utca között az 51-es jelzésű villamosjáratot közlekedtetni. az 51/a jelzésű villamosjárat ezen időponttól nagyvárad tér és malinovszki ut között egész napon át jár.

/mti/

17.05

- 37 -

RE

bb. 47. a tiszavidéki vegyikombinát hígsvavgyárában megkezdtek a kompresszor alapok építését - az időjárási nehézségeket leküzdve gyorsítják a munkát az üzemrészek építői

vid/szf/te/rj

1961. december 13.

a tiszavidéki vegyikombinát hígsvavgyárának már tető alatt lévő kétcsarnokos üze me mellett épül fel a 36 méter magas abszorpciós torony. a dolgozók vállalták, hogy a fontos létesítmény szerkezeti vázát december végéig 30 méter magasságig elkészítik. hétfőre már elérték a 26 méteres szintet, amikor az erős havazás miatt abba kellett hagyni a betonozást. kedd reggelre a vastag hó ráfagyott a zsaluzatokra és megakadályozta a további előrehaladást. a dolgozók azonban nem nyugodtak bele, hogy az időjárás legyőzze őket. a műszakiak javaslatára nagyteljesítményű gőzgépet állítottak üzembe és a forró gőzt gumitömlőn a magasba nyomták és leolvasztották vele a megfagyott havat. hasonló módon gyorsították a munkát a 2-es számú, 60 méter magas szórótornyon is. a tornyot 40 méter magasságig csuszózsá luzással építik. a dolgozók úgy tervezték, hogy ezt a magasságot december 22-ére elérik. szabó Mihály 14 tagú kubikos-brigádja éjjel-nappal betonozva, kedd reggelig a vállaláshoz viszonyítva négy-napos előnyre tett szert és elérte a 32 méteres magasságot. így a második torony építését előreláthatólag december 18-ra befejezik. a csuszózsálura fagyott havat a szabó brigád is meleg gőzzel távolította el. így szerda reggel mind a két helyen folytathatták a betonozást. hasonló nehézséget küzdöttek le a műtrágyagyár építői is.

a hígsvavgyár közelében a napokban megkezdtek a száz méter magas, úgynevezett véggáz kémény alapozását. nyolcvan méter magasságig ezt a kéményt is vasbetonból, csuszózsá luzással építik fel, további huszméteres részét pedig saválló acélból.

jó ütemben halad a munka a hígsvavgyár hajóiban is. az épület egyik oldalán befejezték az üvegezést. az ablakokhoz 680 négyzetméter zöldszinü üveget használtak fel. az üzemrész kompresszor csarnokában a 31-es építőipari vállalat dolgozói, a szovjetunióból kapott tervek alapján szerdán megkezdtek a kompresszor alapok építését. a munka során 1800 köbméter földet termelnek ki és 2.600 mázsa vasat, valamint 2.600 köbméter betont dolgoznak be a négy kompresszor-alapba. /mti/

--

-38-

17.12

17.12

KZ

bb 56. ankét a házegészségőrök budapesti tevékenységéről

t di/tm szb fm

1961. december 13.

a magyar vöröskereszt budapesti szervezete szerdán az újváros-háza nagytermében ankétot rendezett a fővárosban tevékenykedő házegészségőrök munkájáról. résztvett a tanácskozáson kárpáti József, a magyar vöröskereszt főtitkára, dr. Fónay Sándor, a fővárosi tanács egészségügyi osztályának vezetője, valamint a tanács több más képviselője és a kerületi házegészségőrök küldöttei. dr. Pesta Lászlónak, a fővárosi tanács vb. elnökhelyettesének megnyitója után dr. Kapos Vilmos, a fővárosi közegészségügyi és járványügyi államigazgatója értékelte a három évvel ezelőtti kibontakozott mozgá lalom eddigi tevékenységét, s ismertette a feladatokat. elmondotta többek között, hogy a fővárosban mintegy 9000 házegészségőr van, akik idős betegek ápolására vállalkoznak, s ügyelnek a házak, az utcák tisztaságára, stb.

dr. Kapos Vilmos tájékoztatója után számos hozzászólás hangzott el. /mti/

--

bb 57. kitüntetések

tr szb fm

1961. december 13.

a népköztársaság elnöki tanácsa szemere Samunak, a filozófiai tudományok doktorának a filozófiai művek fordításában és a magyar filozófiai nyelv továbbfejlesztésében tanúsított fáradhatatlan munkássága elismeréséül 80. születésnapja alkalmából, - Gádor István Kossuth-díjas kerámikus művésznek művészi munkássága elismeréséül 70. születésnapja alkalmából a munka érdemrend, - Szittor Károlynak, a szakszervezeti társadalombiztosítási központ osztályvezetőjének eredményes munkássága elismeréséül 50. születésnapja alkalmából a szocialista munkáért érdemérem kitüntetését adományozta.

a kitüntetéseket Dobi István, az elnöki tanács elnöke nyújtotta át. /mti/

--

17.15

17.15

- 39 -

KZ

bb 58. a megnövekedett igények kielégítésére három műszakban és vasárnap is dolgoznak az édesipari gyárak

i tó/néh szb vg

1961. december 13.

karácsony előtt más években is fokozott ütemben dolgoztak az édesipari gyárakban, most azonban munkájuk megsokszorozódott, mert a vasárnapi árleszállítás óta nagymértékben megnőtt az édesipari termékek, különösen a táblás csokoládé iránt a kereslet. az ipar számított erre a növekedésre, ezért a szerencsi és a budapesti csokoládégyárban, valamint a csemege édesipari gyárban december 10-ig tíz vagon táblás csokoládét készítettek terven felül, amelyet át is adtak a kereskedelemnek, ezen túlmenően még öt vagonnal gyártottak raktárakra is. a számítások igazolódtak: vasárnap óta még a vártnál is több csokoládé fogyott el az üzletekben, azonban ez nem okoz zavart, mert megfelelő mennyiségű alapanyag-tartalékkal rendelkeznek és a csokoládégyárak teljes erővel gyártják a táblás csokoládét. szerencsen és budapesten az előkészítő üzemrészekben bevezették a három műszakot, a csemege édesipari gyárban pedig karácsonyig vasárnap is dolgoznak, nincs tehát ok aggályoskodásra, mert a gyárak minden igényt ki tudnak elégíteni. /mti/

bb 59. nyugdíjas termelőségvetkezeti gazdák találkozója cell-dömölkön

vid ká/j szb ká

1961. december 13.

a hazafias népfrent vas megyei bizottsága szerdán celldömölkön baráti találkozót rendezett a termelőségvetkezeti nyugdíjasok részére. a celldömölkői járás falvaiból 80 idős szövetkezeti gazda érkezett erre a találkozóra. a vendégekkel a hazafias népfrent és a járási tanács vezetői beszélgettek. kérték az idős szövetkezeti parasztokat, hogy az ipari nyugdíjasokhoz hasonlóan ők is keressék fel régi munkahelyüket, a termelőségvetkezeti, adják át gazdag tapasztalataikat, mondjanak véleményt a közös gazdaság munkájáról, tervéről. a találkozó végén a hazafias népfrent ebéden látta vendégül a nyugdíjas tsz-tagokat. /mti/

17.25

17.25

17.25

- 40 -

bb 60. szovjet tudós előadása az agrártudományi egyesületben

k ms/gk szb fm

1961. december 13.

v.n. boltyinszkij, a szovjetunió össz-szövetségi mezőgazdasági akadémiajának tagja, a tyimirjazevről elnevezett mezőgazdasági akadémia traktor- és autointézetének vezetője szerdán az agrártudományi egyesületben előadást tartott a gyorsszántásról. /mti/

bb 61. időjárásjelentés

gg szb

1961. december 13.

a meteorológiai intézet jelenti december 13-án, szerdán 18 órakor:

hideg idő

várható időjárás csütörtök estig: felhőátvonulások, helyenként hószállingózással. időnként még élénk északkeleti szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön: mínusz 2 - plusz 1 fok között. /mti/

bb 62. a leningrádi állami miniatűr színház előadása a józsef attila művelődési házban

i -cz/tr szb -cz

1961. december 13.

a leningrádi állami miniatűr színház szerdán este az angyalföldi józsef attila művelődési házban mutatta be műsorát. különösen nagy tetszést arattak arkagyij rajkinnak, az oszszszk népművészenek, az együttes művészeti vezetőjének számai.

az előadást megtekintette kádár jános, a magyar népköztársaság minisztertanácsának elnöke, az mszmp központi bizottságának első titkára és biszku béla, a minisztertanács elnökhelyettese, az mszmp politikai bizottságának tagjai. kádár jános és biszku béla az előadás szünetében barátságosan elbeszélgettek a hazánkban nagy sikerrel vendégszereplő szovjet művészekkel. /mti/

T v é g e -

21.57

- 41 -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1961. december 14.

bb 1. antifasiszta tüntetés brecht drámájánál párizsban - modern
shakespeare londonban - keres emil és kazimir károly nyilatkozata

i v/ke szb sr

1961. december 14.

keres emil, a jókai színház igazgatója és kazimir károly a
színház művészeti vezetője párizsi, illetve londoni tanulmányutjuk-
ról hazatérve, nyilatkoztak a magyar távirati iroda munkatársának.

- józsef attilát alakítom a tiszta szívvel című drámában - mon-
dotta keres emil - és azt mondom a darabban, hogy „most jöttem
párizsból,,. színpadon kívül is ugyanezt mondhatom, mert kint jár-
tam a francia fővárosban mégpedig „felfedező uton,,. olyan új da-
rabokat kerestem, amelyeket a jövő szezonban műsorra tűzhetnénk.
ezenkívül ismerkedtem színészekkel, találkoztam irodalmárokkal és
főleg igyekeztem anyagot gyűjteni brecht: állítsátok meg arthuro
ui-t című drámájához, amelyet februárban mutatunk be. a darabot
a theatre national populaireben láttuk jean vilar rendezésében és
főszereplésével. élmény volt számomra az előadás. igyekeztem meg-
jegyezni az előadással kapcsolatban mindazt, amit mi majd felhasz-
nálhatunk. a szindarab, amely hitler uralomra jutásáról szól, ebben
a nagy párizsi színházban estéről-estére antifasiszta politikai tün-
tetést vált ki. párizsi élményeimhez tartozik még, hogy felkérésre
szűkebb körben egy előadást tartottam fiatal költőink verseiből.

- berlinben többek között megnéztem hedda zimmer az egy kis
bécsi kávéház szerzőjének, ravensbrücki ballada című darabját.

- londonban - folytatta kazimir károly - körszínházi előadás után
jártam, de eredménytelenül. helyette megnéztem osborne luther című
alkotását, amelyet a nemzetek színházában kitüntettek. láttam bernard
shaw pygmalion című darabjából készült musicalt, amelyet hosszú idő
óta játszanak már az angol fővárosban. volt szerencsém shakespeare
előadásokat is „megfigyelni,,. így többek között a makrancos
hölgyet. az előadás furcsa volt számomra, mert shakespeare hazájá-
ban nem átalloított modern keretjátékot szólni a darabba...

/folyt.köv./

- 1 -

ME